

Doplnění k článku o syndromu HFM (syndrom ruka-noha-ústa)

Addendum to Hand, Foot, and Mouth Disease

Kateřina Fabiánová, Helena Šebestová, Āestmír Beneš

V minulém čísle Zpráv CEM [2012; 21(6–7): 241–242] bylo v závěru článku o syndromu ruka-noha-ústa napsáno, že přesné informace o počtech případů v ČR nejsou k dispozici a že tudíž onemocnění HFMD může být v EPIDATu skryto pod různými diagnózami.

Z protiepidemické oddělení KHS Jihočeského kraje, ÚP Český Krumlov, reagovala MUDr. Ivana Krabatschová s konstatováním, že (cituji): „Toto onemocnění hlásíme do Epidatu pod dg. B08 (společně s 5. a 6. nemocí) a do poznámky píšeme syndrom ruka-noha-ústa. V roce 2011 jsme vykazovaly 70 onemocnění v době od 40. do 52. kalendářního týdne, v letošním roce jich máme vykááno zatím 9. Toto onemocnění se v ČR běžně vyskytuje, nejen v Libereckém kraji. Schází ale upřesnění v nabídce diagnóz v Epidatu. V terénu se samozřejmě neurčuje etiologické agens, to jen v případech nutné hospitalizace.“

Byla jsem touto reakcí potěšena, (stejně jako redaktor časopisu dr. Petráš: „Vidíš, jak kolegové Zprávičky čtou“), a napsala jsem paní doktorce Krabatschové obratem, že jí moc děkuji za rychlou zpětnou vazbu a že bohužel musím společně s dr. Benešem konstatovat, že sledování jakékoli nemoci, která nemá svou vlastní kolonku v EPIDATu, je velmi problematické, protože statistické hodnocení textu v poznámkovém odstavci není v našich silách a dělá se pouze u některých vybraných onemocnění.

Uvedená výměna informací vedla k tomuto doplnění článku. Požádala jsem proto ing. Šebestovou a dr. Beneše o kontrolu všech údajů týkajících se syndromu HFM od roku 2000 do 35. kalendářního týdne roku 2012.

Počet případů

V letech 2000–2011 bylo do EPIDATu pod dg. B.08 ve sloupci „Poznámka“ nahlášeno celkem 156 případů syndromu ruka-noha-ústa (podle MKN-10: B08.4) (Tabulka 1).

Do 35. kalendářního týdne roku 2012 je registrováno 55 případů onemocnění.

Tabulka 1: SYNDROM RUKA-NOHA-ÚSTA, ČR, 2000–2011, POČET PŘÍPADŮ

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet případů	3	0	0	0	0	21	0	13	0	0	14	105

Onemocnění podle věku, hospitalizace, import

Ve sledovaném období 2000–2011 bylo nejvíce nemocných hlášeno ve skupině 1–4 a 5–9letých dětí. Za celé období bylo registrováno 8 případů syndromu HFM u nejmenších dětí do jednoho roku života. V dalších věkových skupinách se hlášený výskyt onemocnění snižoval s narůstajícím věkem. U osob nad 25 let nebylo onemocnění hlášeno.

V roce 2012 je hlášený výskyt syndromu HFM podobný jako v předcházejících letech; nejvíce nemocných je registrováno ve skupině 1–4 a 5–9letých dětí, ve skupině dětí

do jednoho roku života dosud není nahlášeno žádné onemocnění. U osob nad 25 let věku jsou registrovány ojedinělé případy syndromu HFM (viz tabulka 2).

Tabulka 2: SYNDROM RUKA-NOHA-ÚSTA, ČR, 2000 – 35. KT 2012, POČET PŘÍPADŮ PODLE VĚKU

Věková skupina	Počet případů	
	2000–2011	do 35. KT 2012
0	8	0
01–04	97	29
05–09	38	14
10–14	8	1
15–19	4	3
20–24	1	0
25–34	0	4
35–44	0	1
45–54	0	2
55–64	0	1
65–74	0	0
75 +	0	0
Celkem	156	55

Onemocnění HFM si vyžádalo podle dostupných dat vyžádalo pouze jednu hospitalizaci za celé sledované období: v roce 2012 byla v souvislosti s onemocněním hospitalizována devítiletá dívka.

Za celé období nebyl hlášen ani jeden importovaný případ syndromu HFM.

Výskyt syndromu HFM podle krajů

Ve sledovaném období bylo onemocnění zpočátku registrováno velmi vzácně; v roce 2000 a 2005, a to pouze z Jihočeského kraje. V letošním roce jsou hlášena data o syndromu HFM již z devíti krajů ČR (viz tabulka 3).

Závěr

Z předložených dat získaných z EPIDATu za období let 2000–2012 (do 35. kalendářního týdne) vyplývá, že syn-

Tabulka 3: POČET PŘÍPADŮ SYNDROMU HFM PODLE KRAJŮ ČR, 2000 – DO 35. KT 2012

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012; do 35. KT
Hl.m.Praha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Středočeský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5
Jihočeský	3	0	0	0	0	21	0	0	0	0	1	77	14
Plzeňský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Karlovarský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ústecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liberecký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2
Královéhradecký	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	1	4	4
Pardubický	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Vysočina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jihomoravský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	14
Olomoucký	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlínský	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	12	8	3
Moravskoslezský	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
CELKEM	3	0	0	0	0	17	0	13	0	0	14	105	55

drom ruka-noha-ústa se sporadicky vyskytoval a vyskytuje na celém území ČR. Dělat závěry z předložených dat ale není možné, vzhledem k nejednotnosti v diagnostice a hlášení onemocnění.

Onemocnění HFM zatím nemá svou vlastní kolonku v EPIDATu a může být schováno ještě pod jinými diagnózami, případně v jiném sloupci. Případů onemocnění tak může být ve skutečnosti hlášeno ještě více, ale jejich vyhledávání se stává velmi obtížné.

Pokud to bude schůdné, dg B08 bude mít od příštího roku v update verzi EPIDATu i čtvrtá místa a výstupy z hlášení by se tak mohly zjednodušit.

V novém EPIDATu již vyhledávání podle čtvrtého místa Mezinárodní klasifikace nemocí bude samozřejmostí.

Děkujeme všem, kteří hlásí syndrom ruka-noha-ústa a další onemocnění, která nejsou samostatně zařazena do systému hlášení infekčních onemocnění EPIDAT.

MUDr. Kateřina Fabiánová
Oddělení epidemiologie infekčních nemocí
SZÚ-CEM

Ing. Helena Šebestová
MUDr. Čestmír Beneš
Oddělení biostatistiky a informatiky, SZÚ